

PRITARTA

Kauno miesto savivaldybės mero

2025 m. lapkričio 30 d.

potvarkiu Nr. M-708

PATVIRTINTA

Kauno lopšelio-darželio „Bitutė“

direktoriaus

2025 m. lapkričio 7 d.

įsakymu Nr. V-46

KAUNO LOPŠELIO-DARŽELIO „BITUTĖ“ IKIMOKYKLINIO UGDYMO PROGRAMA

I. BENDROSIOS NUOSTATOS

Švietimo teikėjo pavadinimas – Kauno lopšelis-darželis „Bitutė“

Teisinė forma – biudžetinė įstaiga

Grupė ir tipas – ikimokyklinio ugdymo mokykla

Adresas: Taikos pr. 10. LT50181 ir Tvirtovės al. 86A, LT-50184, Kaunas

telefonai Tel. (0-37) 732459

el. paštas: ldbitute50@gmail.com

Interneto svetainės adresas: www.bitute.lt.

Darbo forma – dienine. Pagrindinė veiklos sritis – švietimas, rūšis – ikimokyklinis ugdymas, kodas – 80.10.10. Ugdymo kalba – lietuvių. Į bendrosios paskirties grupes integruojami vaikai turintys specialiųjų ugdymo(si) poreikių ir kitakalbiai vaikai.

Požiūris į vaiką ir jo ugdymą(si)

Kauno lopšelio-darželio „Bitutė“ (toliau – Darželis) ikimokyklinio ugdymo programa (toliau – Programa) atnaujinta vadovaujantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėse (2023) pateiktu požiūriu į vaiką ir vaikystę, vaiko raidą, poreikius, ugdymo(si) būdus, juo grindžiamas visas Programos turinys. Programos paskirtis yra pateikti esminius susitarimus dėl vaikų nuo 1 iki 5 (6) metų ugdymo(si), siekiant užtikrinti kokybišką ikimokyklinį ugdymą(si) ir ugdymo(si) tęstinumą. Ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), UD (universalus dizainas), vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla. Juo vadovaujamosi atnaujinant Programą, išlaikant ir plėtojant savitą Darželio ugdymo(si) modelį. Atnaujinamoje Programoje numatomi vaiko ugdymosi žaidžiant ir patirtinio ugdymosi būdai,

atitinkantys vaikų prigimtį ir raidos poreikius. Į ugdymą mokytojai žvelgia iš vaiko perspektyvos. Ugdymo procese sudaromos sąlygos vaikams patiems aktyviai veikti, tyrinėti, kurti. Daugiau dėmesio skiriama spontaniškam, vaiko inicijuotam ugdymuisi. Mokytojai taiko įgalinančius, provokuojančius iššūkius, paremia vaiko ugdymąsi, pasitelkdami ugdymą kontekstinio ugdymosi teorija – daugialype sąveika su socialine, kultūrine ir gamtine aplinka grindžiamas ugdymasis, kuriant ir pritaikant čia ir dabar atsirandančias ugdymosi situacijas. Vaikų ugdymas(is) vyksta vidaus ir lauko aplinkose, taip pat už jos ribų (parke, miške, mieste, muziejuose ir kt.). Lopšelio-darželio „Bitutė“ aplinkoje kuriami vaikų emocinių ir fizinį saugumą užtikrinantys ugdymo(si) kontekstai, kurių bendrakūrėjai yra vaikai.

IKIMOKYKLINIO UGDYMO KONTEKSTŲ KŪRIMO SCHEMA

Darželio bendruomenė kuria ar atnaujina Programą, pasirinkdama Gairėse rekomenduojamus ugdymo(si) kontekstus, aktualius ugdymo aplinkai:

1. universalaus dizaino mokymuisi kontekstas – tai lanksti, visiems vaikams prieinama ugdymo(si) aplinka ir veiksmingas procesas, kuriame, nepriklausomai nuo amžiaus, socialinių, kultūrinių, lingvistinių, sveikatos skirtumų, visiems vaikams sudaromos sąlygos žaisti, patirti ir ugdytis. Vaikai, turintys specialiųjų ugdymosi poreikių, jaučiasi lygiaverčiais dalyviais, visi kartu mokosi vieni kitus pažinti ir veikti žmonių įvairovėje;
 2. žaismės konteksto paskirtis – palaikyti kasdienių veiklų žaislingumą, kuriant džiaugsmo bei nuostabos tyrinėjant, išbandant, eksperimentuojant, dalinantis potyrius.;
 3. judraus patirtinio ugdymosi konteksto paskirtis – skatinti vaikų judėjimo džiaugsmą ir kasdienį judrumą, didinti judraus mokymosi galimybes. Panaudojama natūrali ir dirbtinai sukurta, įranga ir priemonėmis papildyta gamtinė aplinka, modeliuojamos vaikus judėti skatinančios iššūkio, saugios rizikos edukacinės erdvės, kuriančios prielaidas subalansuotam ugdymui(si) viduje ir lauke;
 4. kultūrinių dialogų kontekstas – kai vaikai ugdymo įstaigoje dalyvauja daugialypiuose kultūriniuose kontekstuose, kurių paskirtis – padėti kiekvienam kurti savo individualų tapatumą, tuo pačiu metu dalyvaujant tiek vaikų subkultūros, tiek artimiausios ir tolimesnių aplinkų kultūrų kūrime.;
 5. kalbų įvairovės konteksto paskirtis – kurti ir palaikyti aplinkos sąlygas, palankias rasti ir plėtoti skirtingiems vaikų komunikavimo būdams, įvairiai žodinei ir nežodinei raiškai, kalbų pažinimui, teigiamoms nuostatoms, susijusioms su kalbų ir jos formų įvairove. Kuriant kontekstą pasinaudojama darželyje ar grupėje esama kalbų įvairove;
 6. tyrinėjimo ir gilaus mokymosi konteksto paskirtis – atliepti prigimtinių vaikų smalsumą, įtraukti juos į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus;
 7. realių ir virtualių aplinkų konteksto paskirtis – papildyti ir praplėsti realybės kontekstus alternatyviomis skaitmeninėmis galimybėmis patirti ir pažinti, plėtoti vaikų skaitmeninį sumanumą, informatinį mąstymą.;
 8. kūrybinių dialogų kontekstas – modeliuojant kūrybinių dialogų kontekstą kuriama vaizduotė, smalsumą, nuostabą kelianti aplinka, akcentuojanti patį kūrybos procesą. Dinamišką kūrybos procesą palaiko mokytojas kūrėjas, sudarantis sąlygas vaikui laisvai, spontaniškai veikti.
- Įgyvendinant atnaujintą ikimokyklinio ugdymo programą, svarbiausiu prioritetu tapo vaiko patirties, smalsumo ir tyrinėjimo skatinimas. Vienas iš inovatyvių metodų, taikomų mūsų ugdymo įstaigoje - teminio konteksto kūrimas remiantis vaikų iniciatyvomis ir aktualijomis jų aplinkoje. Iš vaikų diskusijų apie maistą, gimė tyrinėjimo ir gilaus mokymosi kontekstas, kurio paskirtis – atliepti prigimtinių

vaikų smalsumą, įtraukti juos į aplinkos tyrinėjimą, skatinantį giliau suprasti aplinkos objektus, reiškinius ir jų ryšius, atrasti įvairius pažinimo ir mokymosi būdus. Kuriamas kontekstas kupinas žaismės, atviras iššūkiams, jame daug laisvės vaiko spėliojimams, atsakymų į savo keliamus klausimus paieškom, tyrinėjimu grindžiamiems sprendimams. Sukurtos vidaus ir lauko edukacinės erdvės, lauko tyrinėjimo laboratorijos, kuriose yra tyrinėjimo objektų, priemonių ir medžiagų, STEAM veiklų, vaikų stebinių fiksavimo priemonių – tai padeda vaikams įsitraukti į ilgalaikius stebėjimus, patirti aplinkos objektų ir reiškinių įvairovę. Darže, šiltnamyje, ant palangės vaikai sodina, prižiūri augalus, stebi, matuoja, fiksuoja, kaip jie auga. Lauko aplinkoje kuria savo daržus, mokosi persodinti ir prižiūrėti augalus. Iš užaugintų produktų gamina ir ragauja patiekalus, diskutuoja apie skonius, sveiką maistą, dalinasi su šeimomis. Vaikai išmoksta stebėti, analizuoti ir suprasti gamtinius bei socialinius reiškinius, ugdo atsakomybę už aplinką, lavina kūrybiškumą ir loginį mąstymą. Jie tampa smalsūs, aktyvūs tyrinėtojai, pasiruošę nuolat mokytis ir pažinti pasaulį. Tai gyva gyvenimo patirtis, kuri palieka įspaudą vaiko sąmonėje.

Vaikai turi galimybes pasirinkti veiklą, medžiagas, priemones, veikimo vietas, laiką, veikti vienam ar komandoje; vaikai ugdomi aktyviai tyrinėdami: įsitraukia į diskusijas, kelia probleminius klausimus; ieško įrodymų, argumentų; formuluoja paaiškinimus iš turimų įrodymų; bendrauja ir pristato savo tyrinėjimus, jų išvadas kitiems. Vaikai iki trejų metų tyrinėja ir atranda spontaniškai, o supratimą parodo emocine reakcija ar kalba. Tyrinėjimų pagrindas yra natūralus vaikų smalsumas ir bandymai, kuriuos atlikdami vaikai įgyja tokių gebėjimų, kaip stebėjimas, klausinėjimas, lyginimas, gebėjimas apibūdinti, klasifikavimas, numatymas, matavimas ir kt. Mokytojas užduodamais klausimais kelia iššūkį vaikams ką nors stebėti, paaiškinti savo mąstymą; įžvelgti, ką norėtų tyrinėti; daryti prielaidas. Darželių lankantys vaikai žingeidūs, aktyvūs, smalsūs. Modeliuojant kontekstus kuriamos įvairiapusės veiklos galimybės: vaiko iniciatyvos pirmumas, kai mokytojas stebi vaiko domėjimąsi ir pasinaudoja spontaniškomis čia ir dabar susikūrusiomis situacijomis, praturtindamas jo patyrimą; dialoginis veikimas, mąstymas ir kūryba drauge, mokytojui sekant vaiko iniciatyvą; atvirosios veiklos idėjos pirmumas, kai mokytojas pasiūlo vaikams veiklą ir iniciatyvą veikti perleidžia vaikams.

Ugdymą(si) grindžiančios vertybės

Vaikų ugdymasis grindžiamas požiūriu į vaiką ir jo ugdymą(si) sąlygotomis vertybėmis:

1. vaiko orumas – kiekvieno vaiko nelygstamos vertės, autentiškumo, unikalumo pripažinimas ir puoselėjimas;

2. **vaiko gerovė** – vaikų gerovės pirmumo pripažinimas, puoselėjant vaiko saugumą, sveikatą, darną su savimi ir kultūrine, socialine bei fizine aplinka;
3. **saviraiškos laisvė** – kiekvieno vaiko kūrybinio potencialo ir laisvės išreikšti save pripažinimas, palaikymas ir skatinimas;
4. **lygiavertis dalyvavimas** – lygiavertėmis sąveikomis grindžiamo ugdymo(si) vertės pripažinimas, sudarant maksimalias sąlygas kiekvienam vaikui dalyvauti bendrame ugdymosi procese ir pašalinant ugdymosi kliūtis;
5. **lygiateisiškumas ir teisingumas** – vienodų teisių augti ir ugdytis visiems pripažinimas, užtikrinant galimybes kiekvienam vaikui optimaliai vystyti ir reikšti savo potencines galias nepriklausomai nuo priežasčių, susijusių su lytimi, sveikata, socialine ir kultūrine padėtimi. Minimizuojamos atskirties ir diskriminavimo galimybės, atstovaujama vaikų teisėms mokykloje ir už jos ribų;
6. **pagarba, tolerancija ir atvirumas įvairovei** – atviros, pagarba, empatija ir tolerancija grindžiamos ugdymo(si) aplinkos kūrimas, pripažįstant įvairovę kaip vertybę ir sudarant sąlygas visiems vaikams sėkmingai dalyvauti, natūraliai priimant prigimtinius ir kultūrinius skirtumus;
7. **bendruomeniškumas, demokratija ir pilietiškumas** – pagarba asmeniui grindžiamos demokratinės aplinkos kūrimas, priklausymo bendruomenei jausmo puoselėjimas, atsakomybės už save ir kitus ugdymasis;
8. **kultūrinis tapatumas** – pagarbos savo šalies kultūrai (gimtajai kalbai, etninei kultūrai, tautos istorijai) puoselėjimas, padedant vaikui išreikšti save kaip savo šalies kultūros dalyvį ir kūrėją ir pozityviai priimti kitų kultūrų savitumą.

Vaikų poreikiai

Programa sukuria prielaidas užtikrinti pagrindinių, kiekvienam vaikui aktualių poreikių tenkinimą ir turtinimą:

1. **žaidimo poreikis** – turėti laisvę, pakankamai laiko, erdvės, žaidimo partnerių ir galimybę per bendrus žaidimus kurti vaikų kultūrą. Pripažįstama žaidimo, kaip savarankiškos vaikų veiklos, nelygstama vertė. Nuolat stebėdami ir tinkamoje situacijoje jautriai įsitraukdami į žaidimus, suaugusieji padeda vaikams augintis žaidimo gebėjimus;
2. **saugumo poreikis** – jaustis saugiam, gerbiamam, matomam, girdimam, tinkamai globojamam, sulaukti paramos ir pagalbos, kai jos reikia. Ugdati vaikus rūpinamasi ne tik užtikrinti jų saugumą, bet ir juos pačius pagal jų galias įtraukti į rūpinimąsi savo bei kitų saugumu;

3. draugysčių poreikis – jaustis priimamam, jausti bendrumą, lygiavertiškumą su kitais, kitų paramą, artimumą, turėti vieną ar keletą artimesnių draugų. Sukuriama ugdymo(si) aplinka, skatinanti vaikus tyrinėti ir atrasti, kaip būti, gyventi ir veikti drauge;

4. komunikavimo poreikis – dalintis su kitais emocijomis, mintimis, idėjomis žodžiu ir nežodinėmis priemonėmis (mimika, judesiu, piešiniu, muzikos kūrinio ir pan.). Vaikams sudaromos sąlygos išbandyti įvairias komunikavimo su vaikais ir suaugusiais priemonės ir atrasti pagarbaus, veiksmingo bendravimo būdus;

5. pažinimo džiaugsmo poreikis – smalsauti, tyrinėti, klausinėti, aiškinti(s), kurti ir išbandyti, džiaugiantis naujais atradimais ir gebėjimu pažinti. Taikydami ugdymo(si) procese įgytas patirtis vaikai kuria ir perkuria savo teorijas apie pasaulį;

6. kūrybinės saviraiškos poreikis – tyrinėti ir atrasti unikalias savo kūrybines galias per įvairias veiklas. Kuriamos ir spontaniškų, ir kryptingų veiklų galimybės, palankios atsiskleisti vaikų interesams, gabumams ir auginti savitą raiškos stilių.

Bendruomenės poreikiai

Tėvai (globėjai) ir vietos bendruomenė sutaria, kad ugdytiniai Darželyje įgytų gebėjimo bendrauti ir bendradarbiauti su bendraamžiais įgūdžių, būtų plėtojama vaikų emocinė, socialinė, kultūrinė patirtis; įgytų savarankiškumo įgūdžių; jaustų saugumo jausmą; būtų mylimi; turiningai ir įdomiai praleistų laiką; būtų tinkamai prižiūrėti; būtų atsižvelgiama į kiekvieno vaiko individualius ugdymo(si) poreikius ir laiku teikiama reikiama korekcinė pagalba.

Kiekviena šeima, nusprendusi išleisti savo vaiką į ikimokyklinio ugdymo įstaigą, susiduria su pedagogu. Ne reta šeima mano, kad jų vaikų ugdymas nuo šiol priklauso nuo ikimokyklinio ugdymo įstaigos mokytojų ir jos bendruomenės. Todėl svarbu, kad visame ugdymo procese tarp šeimos ir pedagogų vyrautų sąveika. Pedagogas yra pagalba tėvams (tėviams, globėjams), kuris geba parinkti įvairias bendravimo formas, suteikti šeimai psichologinių ir pedagoginių žinių, charakterizuoti vaiko elgesį darželyje ir padėti suvokti priežastis dėl tam tikro vaiko elgesio. Vaiko ugdymas prasideda šeimoje, tęsiamas ir papildomas ikimokyklinėje įstaigoje, vėliau mokykloje. Šeima (tėvai) ir vaikų darželis (pedagogai) yra tarsi dvi institucijos, sujungtos vienu ir tuo pačiu ugdymuoju objektu – vaiku.

Teikiamų paslaugų kokybė atitinka bendruomenės poreikius ir padeda darželiui siekti savitumo. Sukurta patraukli, šiuolaikiška ir estetiška ugdymo(si) aplinka. Ugdymo(si) rezultatus lemia saugi aplinka ir gražūs bendruomenės narių santykiai. Pagrindiniai jo vykdytojai – mokytojai. Jie nuolat tobulina pedagoginę kompetenciją, siekia aukštesnės kvalifikacijos, taiko įvairias ugdymo formas ir metodus,

ugdo vaikų būtinas galias. Mokytojai ir specialistai teikia savalaikę pagalbą šeimai, atliepia tėvų lūkesčius, rekomendacijomis ir ugdomųjų veiklų įvairove dalinasi su ugdytinių tėvais.

Regiono ypatumai, savitumas

Lopšelis-darželis „Bitutė“ yra bendro tipo ikimokyklinė ugdymo įstaiga, teikianti ikimokyklinį ir priešmokyklinį ugdymą vaikams nuo metų iki septynerių metų. Mūsų įstaigoje organizuojamos „Kūdikių siestos“ (vaikams nuo gimimo iki metų), skirtos tėvams ir jų mažyliams, neapsisprendusiems, kurią ugdymo įstaigą pasirinkti. Tėveliai su vaikais kviečiami susipažinti su lopšelio-darželio „Bitutės“ aplinka, vertybėmis, filosofija. „Siestos“ tikslas-pakviesti kuo daugiau naujų vaikų į mūsų ugdymo įstaigą iš kitų rajonų ir miestelių. Mūsų darželis išsiskiria tuo, kad turi du padalinius (Taikos pr. ir Tvirtovės al.), todėl tėveliams yra lengviau apsispręsti pagal vietą, į kurį padalinį vesti mažylį. Abu padaliniai turi didelias žalias lauko erdves, pastoviai atsinaujinčias grupes ir vidaus patalpas, vietoje gaminamą šviežų maistą. Darželyje vyksta užsiėmimai nemiegantiems pietų miego vaikams (pagal tėvų pageidavimus ir vaikų poreikius). Lopšelis-darželis „Bitutė“ yra Kauno Žaliakalnio seniūnijoje, strategiškai patogioje vietoje. Šioje seniūnijoje yra įsikūrę ir daugiau ikimokyklinių ugdymo įstaigų: Kauno lopšeliai-darželiai „Ažuoliukas“, „Liepaitė“, Kodėlčiukas“, „Svirnelis“, „Žiedelis“, Kauno Žaliakalnio lopšelis-darželis. Netoliese yra Ažuolyno parkas, Lietuvos zoologijos sodas, futbolo maniežas, B. Brazdžionio literatūrinis muziejus-namelis, Žaliakalnio biblioteka.

Todėl yra galimybė ir mes ją naudojames, organizuodami mokomąsias-pažintines ekskursijas šiuose objektuose. Bendradarbiaujame su Kauno Bernardo Brazdžionio mokykla daugiafunkciniu centru. Šios įstaigos yra mūsų socialiniai partneriai, kartu rengiame bendrus projektus, renginius, keičiamės kultūrinėmis programomis. Įstaiga nuolat bendradarbiauja su Vaiko gerovės centru „Pastogė“, Vaiko teisių apsaugos tarnyba, Kauno socialinių paslaugų centru, Kauno Kartų namais. Siekiame tinkamai atstovauti vaiko interesus, jų teises, organizuojame jų globą ir ugdymą.

Įstaigoje susiformavę tam tikros tradicijos: kasmetinės bendruomenės šventės („Šeimų diena“, „Rugsėjo 1-oji“, „Vasaros stovykla“, „Advento vakaronės“), vykdome kasmetinius projektus, dalyvaujame Respublikiniuose „RIUKKPA“ organizuojamuose projektuose („Lietuvos mažųjų žaidynės“, „Sportuojantis koridorius“, „Rieda ratai rateliukai“), dalyvaujame Respublikiniuose muzikos projektuose ir festivaliuose.

Vaikai geriausiai ugdo(si) kai turi galimybę rinktis norimą veiklą ar žaidimą, kurie atitinka jo pomėgius, gebėjimus, pažinimo lygį, socialinę ir emocinę brandą, skatina smalsumą, norą tyrinėti. Ikimokyklinukai mokosi pasirinkti ir įveikti iššūkius, priimti sprendimus, veikti drauge, būti kūrybiškais. Vaikai kviečiami eksperimentuoti, tyrinėti, pasirinktas temas išanalizuoti skirtingų dalykų – gamtos,

mokslių, matematikos, inžinerijos, technologijų ir menų kontekste. Lauke vaikams sudarytos sąlygos pasivaikščioti, stebėti gamtą įvairiais metų laikais, tyrinėti, eksperimentuoti ir žaisti. Ugdymo(st) procese ugdymo kokybei derinti siekiama panaudoti informacinių ir komunikacinių technologijų teikiamas galimybes. Vaikams turintiems specialiųjų ugdymo(si) poreikių, teikiama kvalifikuota pedagoginė pagalba. Darželyje dirba logopedas, socialinis pedagogas, mokinio padėjėjas. Vykdoma tarptautinė ankstyvosios prevencijos programos: „Zipio draugai“, „Dramblis“. Integruodami šias programas siekiame derinti emocinę vaikų savijautą, padėdami jiems įgyti socialinių ir emocinių sunkumų įveikimo gebėjimą.

Mokytojų ir kitų specialistų pasirengimas

Darželyje dirba nuolat besimokantys, reflektuojantys savo veiklą ir pasirengę kaitai, taikantys modernias ugdymo technologijas ir metodus. Sėkmingai įgyvendiname vieną pagrindinių savo siekių – tapti įstaiga pasižyminčia aukšta pedagogine kultūra, užtikrinančia vaiko poreikius, tėvų lūkesčius ir ugdymo kokybę. Siekdami ugdymo(si) kokybės vadovaujamės, kad ikimokyklinio ugdymo turinio ir jo įgyvendinimo kokybės samprata yra sutartinė, kintanti. Darželyje dirbančio ikimokyklinio ugdymo mokytojo vaidmuo – moderatorius, skatintojas, idėjų palaikytojas, kontekstų, dialogo ir iššūkių kūrėjas. Mokytojui dabartis nuolat kelia vis naujus socialinius, pedagoginius ir dalykinius reikalavimus. Darželyje visi mokytojai ir specialistai skatinami mokytis, kad kuo sėkmingiau gebėtų plėsti socialines organizacijos funkcijas, bendradarbiauti su kolegomis, ugdytinių tėvais, projektuoti ir nuolat tobulinti ugdomąją veiklą.

II. IKIMOKYKLINIO UGDYMO PRINCIPAI

Programa įgyvendinama vadovaujantis šiais ugdymo(si) principais:

- ugdymo(si) ir priežiūros vienovės principas. Ikimokyklinio ugdymo(si) procesui būdinga ugdymo(si) ir priežiūros vienovė. Kiekviena suplanuota ir nesusplanuota sąveika bei kasdienė rutina yra ugdanti, turinti vaiko patirtį. Ilgalais, nuolatinis, saugus vaiko emocinis ryšys su mokytoju sukuria prielaidas visavertei vaiko raidai ir ugdymui(si);
- vaiko raidos ir ugdymo(si) dermės principas. Ugdymo(si) procese atsižvelgiama į raidos nulemtą vaikų poreikių, patirties ir gebėjimų įvairovę ir skatinama visapusiška vaiko raida – fizinė, emocinė, socialinė, pažinimo, komunikavimo, meninės raiškos;
- žaismės principas. Žaismingumas yra viso ikimokyklinio vaikų ugdymo(si) pagrindinis bruožas, neatsiejama tyrinėjimo, eksperimentavimo, fantazavimo, kūrybos dalis, o žaidimas– svarbiausia

savarankiška vaiko veikla;

- sociokultūrinio kryptingumo principas. Ugdymas(is) yra grindžiamas žmogiškosiomis, tautinėmis ir pilietinėmis vertybėmis, padedančiomis vaikams įsitraukti į supančią kultūrinę aplinką ir didinančiomis atvirumą kultūrinei bei kalbinei įvairovei;
- integralumo principas. Siekiama visuminės vaikų raidos, užtikrinamas darnus visų pasiekimų sričių gebėjimų plėtojimas, ugdymo(si) sričių tarpusavio ryšiai, vidinės turinio sąsajos kiekvienoje ugdymo(si) srityje, vaikų veiklos integralumas;
- įtraukties principas. Sudaromos sąlygos kiekvienam vaikui ugdytis, plėtoti savo galias, gauti reikiamą pagalbą, patirti sėkmę, atsižvelgiant į ugdymosi poreikių įvairovę;
- kontekstualumo principas. Vaikų ugdymas(is) vyksta estetiškuose, į veiklą įtraukiančiuose, vaikų iniciatyvoms atvirose artimiausios socialinės, kultūrinės, kalbinės ir gamtinės aplinkos kontekstuose, siekiama vaikų ugdymo(si) patirčių aktualumo, prasmingumo;
- vaiko ir mokytojo bendro veikimo principas. Aplinkos, sąveikos, bendros prasmės kuriamos įsiklausant ir atliepiant vaikų poreikius, interesus, iniciatyvas, nuomonę, drauge priimant sprendimus;
- lėtojo ugdymo(si), užtikrinančio gilų įsitraukimą, principas. Vaikai giliai išgyvena ir pajaučia kiekvieną čia ir dabar momentą, kai skiriama pakankamai laiko kasdienei rutinai, tyrinėjimo ar kūrybos procesui, nuostabai ir atradimo džiaugsmui;
- reflektivaus ugdymo(si) principas. Mokytojas drauge su vaiku emocijomis ir veiksmais atspindi vaiko veikimo patirtis. Su vaikais drauge pagal jų gebėjimus apmąstomos vaikų emocijos, veiklos ir jų rezultatai, numatomas tolesnis veikimas. Mokytojai apsversto autentiškas vaikų patirtis, veiklos kokybę ir savo pedagoginių sprendimų poveikį vaikų ugdymui(si);
- šeimos ir mokyklos partnerystės principas. Mokykla ir šeima (globėjai) bendradarbiauja rengiant Programą, užtikrinant ugdymo(si) tęstinumą ir dermę, kuriant susitelkusią, kartu besimokančią bendruomenę. Tėvai ir mokyklos darbuotojai pasitiki vieni kitais ir veikia dėl vaikų interesų.

III. TIKSLAS, UŽDAVINIAI, UGDYMO(SI) REZULTATAI

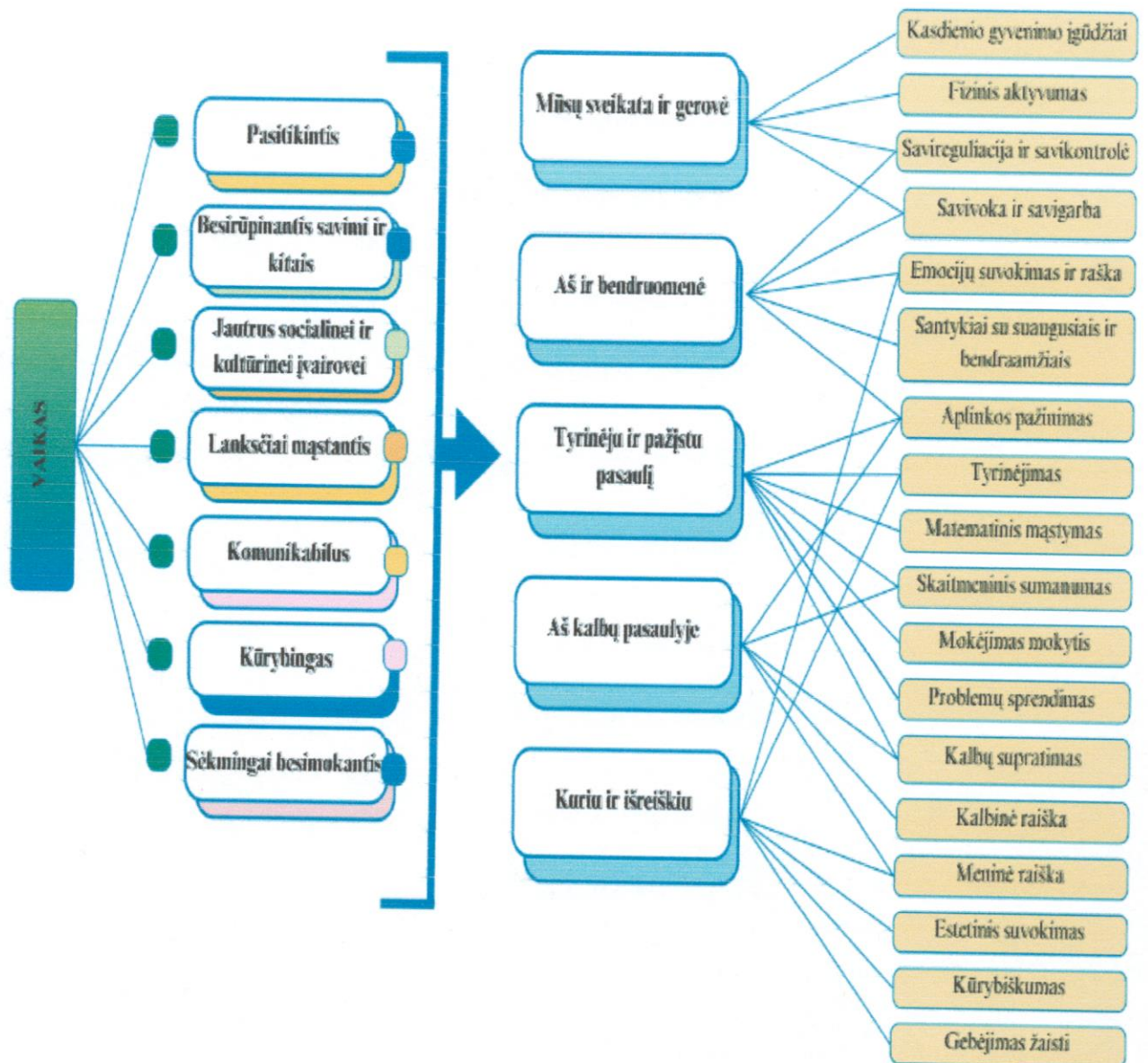
Ikimokyklinio ugdymo tikslas – atsižvelgiant į vaikų prigimtines galias, patirtį, poreikius, šeimos ir bendruomenės susitarimus, kurti lanksčius edukacinius kontekstus, įgalinančius vaikus išsiugdyti pasitikėjimo, rūpinimosi savimi ir kitais, kultūrinio ir socialinio jautrumo, komunikavimo, lankstaus

mąstymo, kūrybiškumo, mokėjimo mokytis pradmenis.

Keldami uždavinius tikslui pasiekti, Darželis numato lanksčias ugdymo(si) sąlygas, kurios skatina tiksle nusakytų vaikų galių auginimą ir padeda vaikams tapti, pasitikintiems, besirūpinantiems savimi ir kitais, jautriems kultūrinei ir socialinei įvairovei, komunikabiliems, lanksčiai mąstantiems, kūrybingiems ir sėkmingai besimokantiems. Tikslui pasiekti būtina įgyvendinti šiuos uždavinius:

1. Atpažinti kiekvieno vaiko ugdymo poreikius, kylančius iš asmenybės raidos tarpsnio, individualių raidos ypatumų, prigimtinių gebėjimų visumos ir sociokultūrinės aplinkos;
2. kurti lėtąjį ugdymą(si) ir tyrinėjimą skatinančius kontekstus, siekiant suteikti vaikams pasimėgavimo ugdymo(si) procesu jausmą, palengvinti ugdymo(si) procesą bei sėkmingai įtraukti visus vaikus į veiklą;
3. taikyti universalaus dizaino mokymuisi prieigą, kaip visų vaikų ugdymo(si) sėkmės prielaidą;
4. sukurti ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymui pritaikytą ir ugdymąsi stimuliuojančią aplinką;
5. organizuoti ugdymą derinant kryptingą mokytojo ir spontanišką vaiko veiklą, taikant patirtinio mokymo(si) metodus (projektus, tyrinėjimus, eksperimentavimą, pažintines išvykas, diskusijas ir kt.), pripažįstant žaidimą kaip pagrindinę veiklą ir kasdienį vaiko gyvenimą grupėje kaip neatsiejamą ugdymo dalį;
6. siekiant užtikrinti sėkmingą kiekvieno vaiko ugdymo(si) procesą, sudaryti galimybę vaikams skirtingais būdais pademonstruoti daromą pažangą ir juos sistemingai fiksuoti, vertinti ir aptarti su tėvais (globėjais);
7. kurti ir plėtoti pasitikėjimu ir pagarba, aktyvia partneryste grindžiamą tikslingą bendradarbiavimą su šeima, švietimo pagalbos specialistais ir kitais Darželio darbuotojais bei socialiniais partneriais.

Ikimokyklinio ugdymo rezultatai yra vaikų raidos ir ugdymosi procese nuosekliai įgyjami bei plėtojami jų pasiekimai: vertybinės nuostatos, žinios bei supratimas ir gebėjimai. Ugdymosi pasiekimai suskirstyti į 18 pasiekimų sričių, kurių visuma laiduoja optimalią visų vaiko potencinių galių ūgtį. Programoje vaikų ugdymo(si) rezultatus nusako šios pasiekimų sritys ir jas sudarantys dėmenys. Kiekviena kokybiškai įgyvendinama vaiko raidą skatinančio visuminio ikimokyklinio ugdymosi sritis (Mūsų sveikata ir gerovė, Aš ir bendruomenė, Aš kalbų pasaulyje, Tyrinėju ir pažįstu aplinką, Kuriu ir išreiškiu) plėtoja visų 18 pasiekimų sričių vaiko pasiekimus. Užtikrinamas darnus visų pasiekimų plėtojimas, nors skirtingų ugdymosi sričių poveikis atskirų pasiekimų ūgčiai skirtingas (1pav.).

1 pav. Konceptualus modelis

3. UGDYMO(SI) TURINYS, PROCESAS IR APLINKOS

Lopšelio-darželio ikimokyklinio ugdymo(si) pagrindas yra visuminis ugdymas(is), universalus dizainas mokymuisi, vaiko žaidimas ir kita patirtinė veikla (2 pav.).

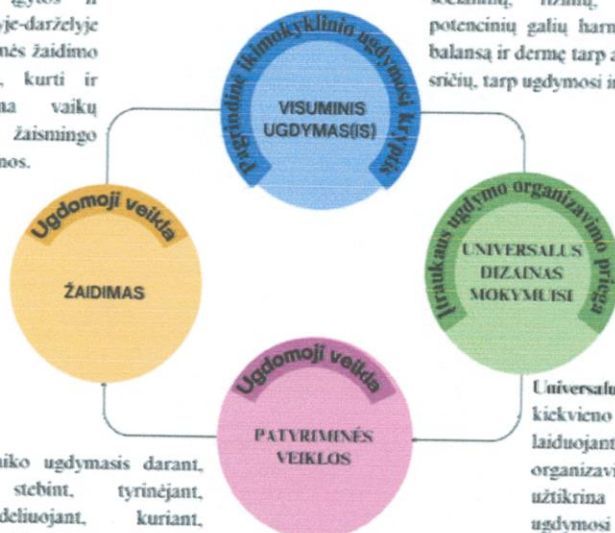
IKIMOKYKLINIO UGDYMO(SI) PAGRINDAS

Vaikų žaidimas yra paties vaiko kuriama ir valdoma veikla, kuomet sutelkiamos visos jau įgytos ir plėtojamos galios. Lopselyje-darželyje plėtojama visos bendruomenės žaidimo kultūra, skatinanti žaisti, kurti ir bendradarbiauti. Siekiama vaikų savarankiško žaidimo ir žaismingo ugdymo(si) vienovės bei darnos.

Visuminis ugdymasis yra pagrindinė ikimokyklinio ugdymosi kryptis, kuri lemia vaikų emocinių, socialinių, fizinį, pažinimo, kalbos, kūrybos potencialų harmoningą plėtojimąsi, užtikrinant balansą ir dermę tarp atskirų ikimokyklinio ugdymo(si) sričių, tarp ugdymosi ir ugdymo procesų.

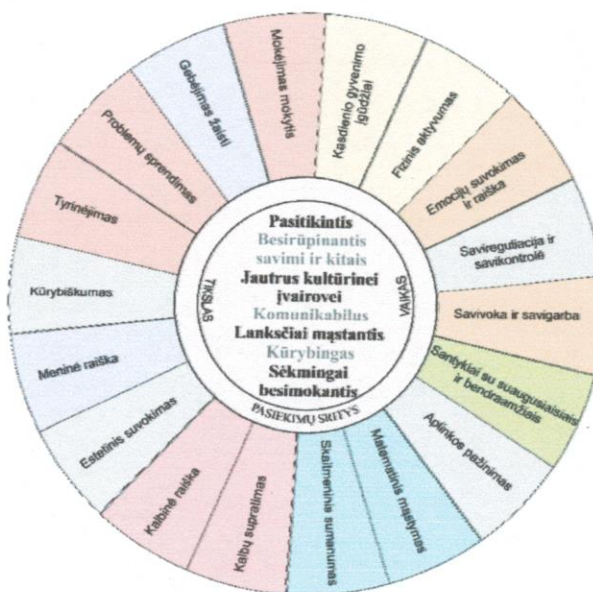
Patyriminės veiklos yra vaiko ugdymasis darant, veikiant: pajaučiant, stebint, tyrinėjant, eksperimentuojant, modeliujant, kuriant, komunikuojant, reflektuojant savo patirtis ir atradimus.

Universalus dizainas mokymuisi yra kiekvieno vaiko sėkmingą ugdymąsi laiduojanti įtraukaus ugdymo organizavimo prieiga. Visavertę įtrauktį užtikrina prigimtinių kiekvieno vaiko ugdymosi skirtumų pripažinimas ir kokybiškai įgyvendinamos esminės ugdymo(si) proceso kryptys.

2 pav. Ikimokyklinio ugdymo pagrindas

Ankstyvojo ir ikimokyklinio amžiaus vaikų ugdymo(si) turinys sudarytas remiantis Ikimokyklinio ugdymo programos gairėmis (2023), atskleidžiant plėtojamas vaiko galias per svarbiausias ugdymo(si) sritis ir jas apimančias pasiekimų sritis (3 pav.).

3 pav. Ugdymosi sritys

Vaiko ugdymosi ikimokyklinio (3-6 m.) amžiaus vaikų pasiekimų sričių vertybinių nuostatų ir esminių gebėjimų aprašymas:

Kasdienio gyvenimo įgūdžiai. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti domėtis, kas padeda augti sveikam ir saugiam. Šios srities esminiai gebėjimai: esant galimybei renkasi sveikatai palankų maistą, savarankiškai pavalgo, pasirūpina savo kūno švara, prisideda prie aplinkos tvarkos palaikymo, rodo pradinius saugaus elgesio mokykloje įgūdžius, pasako, kaip saugiai elgtis gatvėje, buityje, gamtoje ir su nepažįstamais žmonėmis.

Fizinis aktyvumas. Formuojama vertybinė nuostata noriai judėti, rinktis judrią veiklą ir žaidimus. Šios srities esminiai gebėjimai: tiksliai ir koordinuotai šliaužia, ropoja, eina, bėga, lipa, išlaiko pusiausvyrą judėdamas, meta, gaudo ir spiria kamuolį, spontaniškai ir tikslingai atlieka kasdienes veiksmus, kuriems būtina akių ir rankos koordinacija bei išlavėjusi smulkioji motorika, derina judesius poroje, grupėje šokdamas ar žaisdamas.

Emocijų suvokimas ir raiška. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti domėtis savo ir kitų emocijomis bei jausmais. Šios srities esminiai gebėjimai: atpažįsta, atliepia, įvardija, aptaria savo ir kitų emocijas ar jausmus, jų priežastis, įprastose ramiose situacijose emocijas ir jausmus išreiškia tinkamais, kitiems priimtinais būdais, žodžiais ir elgesiu atliepia kito jausmus.

Savireguliacija ir savikontrolė. Formuojama vertybinė nuostata, skatinanti valdyti dėmesį, emocijų raišką ir elgesį. Šios srities esminiai gebėjimai: sutelkia dėmesį ir pastangas veiklai, dažniausiai laikosi tvarkos ir susitarimų, bendraudamas su kitais elgiasi mandagiai, stengiasi kontroliuoti savo žodžius ir veiksmus, įsiaudrinęs geba nusiraminti.

Savivoka ir savigarba. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti pasitikėti savimi ir savo gebėjimais, gerbti save ir kitus. Šios srities esminiai gebėjimai: pažįsta savo kūną, pasako, kad yra berniukas (mergaitė), supranta savo augimą ir gebėjimų tobulėjimą, prisistato kitam, komentuoja, kuo domisi, kas patinka (nepatinka), supranta ir gina savo bei kitų teises būti ir žaisti kartu, priskiria save savo šeimai, grupei, įstaigos bendruomenei, žino savo tautybę, tėvynę.

Santykiai su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. Formuojama vertybinė nuostata, skatinanti geranoriškai bendrauti ir bendradarbiauti su suaugusiaisiais ir bendraamžiais. Šios srities esminiai gebėjimai: pasitiki mokytojais, juos gerbia, ramiai jaučiasi su jais kasdienėje ir neįprastoje aplinkoje, iš jų mokosi, drąsiai dalinasi savo mintimis, žino, kaip elgtis su nepažįstamais suaugusiaisiais. Geranoriškai elgiasi su bendraamžiais, natūraliai priima kitų skirtumus, draugauja bent su vienu vaiku, supranta savo žodžių ir veiksmų pasekmes sau ir kitiems.

Aplinkos pažinimas. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti pažinti ir suprasti aplinkinį pasaulį, džiaugtis sužinojus ką nors nauja. Šios srities esminiai gebėjimai: pažįsta jam suprantamus socialinius, kultūrinius ir gamtos objektus bei reiškinius, juos įvardija ir apibūdina, žinojimą pritaikydamas žaidimuose ir kitose veiklose.

Matematinis mąstymas. Formuojama vertybinė nuostata, skatinanti pažinti pasaulį jam suprantamais matematiniais būdais. Šios srities esminiai gebėjimai: atranda skaičių ir figūrų pasaulį, plėtoja supratimą ir kalbą apie skaičiavimo ir matavimo būdus, jų taikymą aplinkai pažinti, problemoms spręsti, geba išreikšti pastebėjimus apie objektų kiekį, formą, dydį, sekas, vietą ir judėjimo kryptį.

Skaitmeninis sumanumas. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti pažinti, išbandyti ir saugiai naudoti aplinkoje esančias skaitmenines technologijas. Šios srities esminiai gebėjimai: geba pažinti ir naudoti lengvai valdomas skaitmenines priemones, kurti elementarų skaitmeninį turinį, sudaryti kelių vienas po kito einančių veiksmų programas.

Kalbų supratimas. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti domėtis žodiniiais ir nežodiniiais komunikavimo būdais, išklausyti ir suprasti kitą. Šios srities esminiai gebėjimai: klausosi ir supranta kitų kalbėjimą, įvairiomis formomis, būdais ir priemonėmis perteikiamas prasmės, amžių atitinkančius įvairaus pobūdžio tekstus.

Kalbinė raiška. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti kalba ir kitomis komunikavimo priemonėmis bendrauti su kitais, išreikšti savo patirtį, jausmus, mintis ir emocijas. Šios srities esminiai gebėjimai: naudodamas žodines ir nežodines raiškos priemones, dalinasi savo patirtimi, jausmais, mintimis, įsitraukia į pokalbį ir jį plėtoja, pasakoja, atpasakoja ir kuria paprastas istorijas, kopijuoja aplinkoje matomus žodžius, parašo savo vardą.

Estetinis suvokimas. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti domėtis, gėrėtis, grožėtis gamtine ir kultūrine aplinka. Šios srities esminiai gebėjimai: atpažįsta įvairius gamtinės ir kultūrinės aplinkos reiškinius, reaguoja į juos, jaučia, suvokia ir, remdamasis savo supratimu, aptaria estetinius jų ypatumus, dalinasi asmeninėmis estetine patirtimis, džiaugiasi savo ir kitų kūryba.

Meninė raiška. Vaikui formuojama vertybinė nuostata skatinanti, domėtis menų kalbomis, jausti meninės raiškos džiaugsmą. Šios srities esminiai gebėjimai: pagal savo išgales tyrinėja menų kalbas, spontaniškai ir tiksliai išreiškia emocijas, įspūdžius, mintis, idėjas jau įvaldytomis meninės raiškos priemonėmis, atpažįsta savo meninius pomėgius, vartoja paprasčiausias jam žinomas ir suprantamas menines sąvokas savo patirčiai išreikšti.

Kūrybiškumas. Vaikui formuojama vertybinė nuostata skatinanti, drąsiai kurti ir autentiškai išreikšti save, noriai tyrinėti naujas idėjas. Šios srities esminiai gebėjimai: pasitelkia patirtį ir vaizduotę, tyrinėja savo ir kitų idėjas, randa būdų ir priemonių parodyti originalumą ir išradingumą įgyvendindamas kūrybinius sumanymus, aptaria tai su kitais.

Tyrinėjimas. Vaikui formuojama vertybinė nuostata skatinanti, domėtis viskuo, kas vyksta aplinkui, noriai stebėti, bandyti ir samprotauti. Šios srities esminiai gebėjimai: aktyviai tyrinėja save, socialinę, kultūrinę ir gamtinę aplinką, įvaldo tyrinėjimo būdus (stebėjimą, eksperimentavimą, klausinėjimą), samprotauja apie tai, ką pastebėjo, atrado, pajuto, patyrė.

Problemų sprendimas. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti priimti iššūkius ir spręsti problemas. Šios srities esminiai gebėjimai: geba atpažinti ir įvardyti iššūkį, problemą, kliūtį, savarankiškai ir drauge su kitais ieško iššūkio įveikos, problemos sprendimo būdų, apsvarsto ir pasirenka tinkamus konkrečiai situacijai, įvertina priimtų sprendimų pasekmes.

Gebėjimas žaisti. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti kartu su kitais vaikais plėtoti žaidimus, kuriant vaikų žaidimo kultūrą. Šios srities esminiai gebėjimai: individualiai ir drauge su kitais žaidžia ir pats kuria įvairius žaidimus: režisūrinius, vaidmenų ir žaidimus su taisyklėmis, moka laikytis skirtingų žaidimų taisyklių.

Mokėjimas mokytis. Vaikui formuojama vertybinė nuostata, skatinanti noriai mokytis, džiaugtis tuo, ką išmoko. Šios srities esminiai gebėjimai: geba mokytis ir pradeda valdyti savo mokymosi veiklą, smalsauja, įsitraukia į savo sumanytas ir kitų pasiūlytas veiklas, aktyviai siekia tikslo, stebi, apmąsto ir koreguoja savo veiklos procesą bei rezultatus.

Ugdymo proceso centre yra vaikas: ugdymo procesas turi būti pritaikytas kiekvieno vaiko prigimtiniams galioms ir planuojamas atsižvelgiant į vaiko amžiaus tarpsnių ypatumus ir šeimos kontekstą. Mokytojas, reaguodamas į pažintines, emocines vaiko reikmes ir atsižvelgdamas į individualią vaiko raidą, kuria aplinkoje ugdymo(si) kontekstus, taiko skirtingas (individualizuotas) ugdymo strategijas, padedančias vaiko asmenybinei raidai, palaikančias žaidimą, kaip pagrindinę vaiko veiklą bei skatinančias vaiko mokymosi procesą. Vaikų ugdymas(is) vyksta lopšelio-darželio vidaus ir lauko aplinkose, taip pat aplinkose už mokyklos ribų (muziejai, bibliotekos ir kt.). Lopšelio-darželio aplinkoje kuriami vaikų emocinį ir fizinį saugumą užtikrinantys ugdymo(si) kontekstai, kurių bendrakūrėjai yra vaikai. Kuriant ugdymo(si) kontekstus, dėmesio centre yra vaikams aktuali, dėmesį patraukianti, skatinanti veikti, vaikų iniciatyvoms atvira, estetiškai patraukli aplinka bei vaikams sudaromos galimybės pasirinkti veiklą, medžiagas, priemones, veikimo vietas, laiką, veikti vienam ar bendradarbiaujant, skirtingais būdais

pristatyti veiklos rezultatus. Modeliuojant kontekstus, kuriamos įvairiapusės veiklos galimybės, modeliuojama dialoginė vaikų, mokytojų ir kitų suaugusiųjų sąveika, numatomos galimos vaikų veiklos kliūtys ir ugdytojų susitarimai dėl kliūčių šalinimo. Be to, kuriant kontekstus, naudojamos esamos kultūrinės, socialinės ir gamtinės aplinkos, iš anksto tikslingai sumodeliuotos ugdymosi aplinkos ir ugdymosi situacijos, susikuriančios čia ir dabar. Aplinka keičiama, atsižvelgiant į vaikų gebėjimų ūgtį.

Žaidimas yra pagrindinė ikimokyklinio amžiaus vaikų veikla, skatinanti vaiko socialinį, emocinį ir pažintinį ugdymąsi. Mokytojo taikomos ugdymo strategijos, palaikančios žaidimą, kaip pagrindinę vaiko veiklą užtikrina žaidimo įvairovę (pagal amžių, pomėgius, situaciją), nuolatinį vaikų žaidybinės veiklos judėjimą nuo paprastesnių link vis sudėtingesnių formų-nuo judėjimo, konstravimo, vaizduotės, stalo, naratyvinių iki ugdomųjų ir kompiuterinių žaidimų. Ugdymo strategijos, susijusios su vaikų asmenybės raida, grindžiamos nuoseklumo, laisvumo ir pastoliavimo principais. Mokytojo kiekvienas veiksmas įgyvendinamas nuosekliai nuo pradžios iki tol, kol vaikas savarankiškai atlieka vieną ar kitą veiklą. Pradedama nuo paprasčiausių veiklos formų, palaipsniui mokytojui siūlant sudėtingėjančias užduotis. Įgyvendinant pastoliavimo principą mokytojas nuolatos stebi, skatina ir drąsina vaikus imtis naujos veiklos, t. y. pradėjus veiklą, jis parodo, padeda, iš pradžių atlieka kartu su vaiku, palaipsniui suteikdamas vaikui daugiau savarankiškumo ir atsakomybės. Ugdymo strategijos, skatinančios vaiko mokymosi procesą turi derėti su vaiko ugdymosi strategijomis. Pasinaudodamas vaikų raidą atitinkančių veiklų ir priemonių įvairove, pasiūlydamas vaikų galias ir reikmes atitinkančias veiklas bei sukurdamas tyrinėjimo ir iššūkių situacijas, mokytojas sudaro sąlygas kaupti vaikų asmeninę patirtį, kuri leidžia jiems konstruoti naujas žinias, formuoti savo supratimą apie supantį pasaulį. Siekiant programos tikslo ir uždavinių, taikomi į vaiką orientuoti atitinkantys vaikų amžių ir individualius poreikius ugdymo ir ugdymosi metodai: žaidimas (pagrindinė ikimokyklinio amžiaus vaikų veikla), spontaniška vaiko inicijuota veikla (aš pats), patirtinė vaiko veikla žaliosiose edukacinėse erdvėse, tyrinėjimų laboratorijose, kūrybinėse ateljė, atradimų stotelėse, pažinimo salose. Vaikų tyrinėjimo, smalsumo, kritinio mąstymo, bendradarbiavimo ir kūrybiškumo skatinimui lopšelyje-darželyje yra taikomas STEAM ir STREAM ugdymas. STEAM ir STREAM ugdymas akcentuoja holistinį požiūrį į mokymąsi bei suteikia ikimokyklinio amžiaus vaikams būtinų įgūdžių reikalingų būsimai akademinei ir asmeninei sėkmei.

IV. VAIKŲ UGDYMO SI PAŽANGA, UGDYMO SI TĖSTINUMAS

Darželyje sukurta vertinimo sistema padeda mokytojams atpažinti vaikų ugdymo pasiekimus, stebėti vaikų pažangą ir tikslingai ugdyti kiekvieną vaiką, kurti numatytiems vaiko ir vaikų grupės ugdymo(si)

rezultatams pasiekti palankią aplinką, parinkti natūralius, vaiko prigimtį atitinkančius ugdymo(si) būdus, siekti kryptingos maksimalios kiekvieno vaiko ugdymo(si) pažangos pagal jo galias.

Ugdymo(si) pasiekimų vertinimas – tai nuolatinis informacijos rinkimas ir jos panaudojimas, nustatant vaikų daromą pažangą, koreguojant, tobulinant mokytojo darbo būdus ir metodus. Nuolatinis ir sistemingas vertinimas padeda mokytojai įžvelgti vaiko galimybes, nustatyti problemas ir spragas, diferencijuoti ir individualizuoti ugdymą(si). Ugdymo(si) pasiekimų vertinimas grindžiamas šiuolaikine mokymosi samprata, amžiaus tarpsnių psichologiniais ypatumais, individualiais vaiko poreikiais, atitinka ugdymo(si) tikslus. Vaiko pasiekimų vertinimas, grindžiamas ilgalaikiu vaiko stebėjimu, vaiko veiklos rezultatų analize ir informacijos iš įvairių šaltinių kaupimu, jos apibendrinimu. Pasiekimų lygis atsiskleidžia, vaikui veikiant natūralioje ar tikslingai sukurtoje situacijoje: žaidžiant, bendraujant, dalyvaujant projektiniame darbe, ar panašiai. Vertinami konkretaus vaiko pasiekimai ir jo daroma pažanga, lyginant ankstesnius vaiko pasiekimus su dabartiniais. Vaikų pasiekimai viešai tarpusavyje nelyginami.

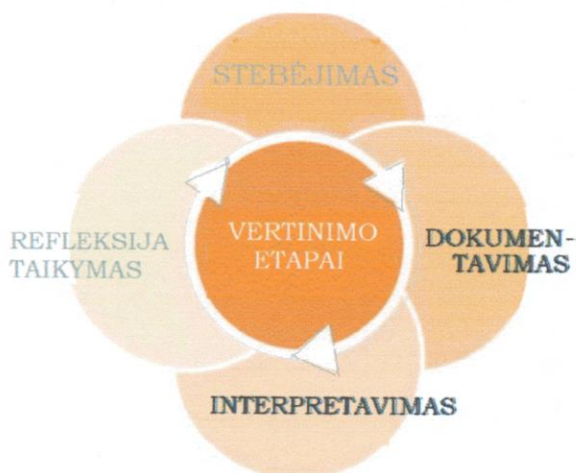
Vadovaujantis Darželio nustatyta bendra pažangos ir pasiekimų vertinimo, informacijos rinkimo, fiksavimo bei naudojimosi tvarka, mokytojos vaikų pasiekimus fiksuoja vaiko pasiekimų aplanke, skaitmeninėse laikmenose, įstaigoje vykdomas formuojamasis vertinimas, taip užtikrinant, kad vaikui pereinant iš vieno amžiaus tarpsnio į kitą, jo vertinimas būtų darnus. Sistemingai stebėdamas vaiką skirtingose situacijose, mokytojas vertina, ką vaikas jau žino, supranta, geba, išsiaiškina vaiko patirtį ir tolesnio ugdymosi poreikius. Stebėjimo ir vertinimo medžiaga dokumentuojama: kaupiami vaiko dailės ir kiti darbeliai, sukurtos knygelės, pasakojimai, samprotavimai, išsakytos idėjos, darbelių nuotraukos, pedagogo refleksija apie vaiko pasiekimų lygį, anketinės tėvų apklausos, interviu su vaiku vaizdo įrašų analizė, specialistų įžvalgos, komentarai; vaiko pomėgių aprašai, daromą pažangą ir ugdymo perspektyvos (4 pav.) Mokytojai į vertinimo ir planavimo procesą įtraukia švietimo pagalbos ir kitus specialistus, siekdamas suteikti veiksmingą ir tikslingą pagalbą. Vaiko, turinčio specialiųjų ugdymosi poreikių, pasiekimus vertina kartu su švietimo pagalbos specialistu(-ais), dirbusiu(-iais) su vaiku. Tėvai (įtėviai, globėjai) – vertina vaiko savijautą, vaiko pasiekimus, išreiškia pageidavimus ugdymo turiniui, kokybei ir kaitai. Kai asmeniniai vaiko gebėjimai neatitinka įprastos raidos, vyksta mokytojo ir švietimo pagalbos specialistų bendradarbiavimas, kuriant vaiko ugdymosi poreikius atitinkantį ugdymo planą, rengiamasi išsamiai ištirti vaiko specialiųjų ugdymosi poreikių pobūdį ir priežastis, kreipiantis į ugdymo įstaigos Vaiko gerovės komisiją bei Pedagoginę psichologinę tarnybą. Kartu aptariami numatomi ugdymo tikslai ir uždaviniai, ugdymo plano kryptis ir kitų specialistų įsitraukimo galimybės.

Specialiųjų poreikių vaikų pažangos vertinime taikomas tarpinis vertinimas. Matydamos, kad vaikas išlavino tam tikrą įgūdį, mokytojas atitinkamai pertvarko vaiko ugdymo turinį ir planus – tokiu būdu paspartindamos vaiko daromą pažangą.

Įgyvendinus programą, vaikai įgis naujų asmeninių ir socialinių galių: mokės pasirinkti veiklas, patys siūlys idėjas, pasitikės savimi ir savo jėgomis, mokės bendrauti ir bendradarbiauti tarpusavyje ir su suaugusiais. Jie gebės būti:

- mąstytojais, gebės apgalvoti savo veiksmus ir susies įgytas žinias su naujomis;
- sprendimų ieškotojais, kurs įvairius būdus kliūtims įveikti, o į sunkumus žvelgs kaip į galimybę padaryti atradimą;
- pranešėjais, įvairiai formuluos ir reikš savo mintis ir nuomones;
- organizatoriais, patys planuos išmokimą ir bus atsakingi už savo sprendimus;
- bendradarbiais, išmoks bendradarbiauti ir ims paisyti kitų nuomones;
- draugais, išmoks pasitikėti bei rūpintis kitais ir patirs, kad ir jiems patiems to reikia.

Žaisdami ir gyvendami „čia ir dabar“ vaikai pasiruoš kitam socializacijos lygiui. Vaikų pažangos vertinimo medžiaga bus panaudojama kaip informacija tėvams, ugdymo proceso planavimui, individualizavimui, pedagogo kompetencijų tobulinimui, ugdymo programos kokybės gerinimui.

4 pav. Vertinimo etapai

Bendradarbiavimas su šeima yra pripažįstamas kaip vienas iš svarbiausių mokytojo veiklos aspektų, tad produktyviam bendradarbiavimui ir partnerystės kūrimui mokytojos, vertindamos vaiko gebėjimus, įgūdžius, perduoda informaciją tėvams. Vaikui pereinant iš ikimokyklinio į priešmokyklinio ugdymo grupę, apibendrinami jo pasiekimai ir pažanga, įgyta per visą ikimokyklinio ugdymo laikotarpį. Ši informacija perduodama priešmokyklinio ugdymo mokytojai.